

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 801/2018

privind aprobarea și implementarea Programului

Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Hotărârea Guvernului nr.801/2018 privind aprobarea și implementarea Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” (07-12-2018, Monitorul Oficial nr. 448-460 art. 1258 nr. 52-53, art. 308) se modifică după cum urmează:

1. În textul de bază:

1.1 la punctul 1 cuvintele „pentru anii 2019-2025” se substituie cu cuvintele „pentru anii 2025-2030”;

1.2. punctul 4 se modifică și va avea următorul conținut: „Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, va prezenta Ministerului Finanțelor Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” conform anexei nr.4 și va informa Guvernul și societatea civilă despre impactul implementării Programului”;

1.3. se completează cu punctele 5, 6 și 7 care vor avea următorul conținut:

5) „Biroul relații cu diaspora va publica pe pagina web oficială până la data de 1 martie a anului următor, Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” conform anexei nr. 4”;

6) „Repartizarea alocațiilor din contul bugetului de stat, destinate Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3” se vor aproba anual prin Hotărâre de Guvern.”;

7) „Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării”.

2. În anexa nr. 1

2.1. Compartimentul I „Dispoziții generale” va avea următorul conținut:

Migrația are un impact semnificativ atât asupra dezvoltării economice și sociale a țărilor de origine, cât și a țărilor de destinație. Peste un milion de cetățeni moldoveni se află la muncă, studii sau chiar s-au stabilit definitiv în afara țării. Această categorie de persoane reprezintă un

capital uman valoros, cu abilități, cunoștințe și resurse financiare care pot stimula dezvoltarea națională și locală.

Un număr considerabil de cetățeni din diasporă continuă să mențină legături strânse cu țara de origine, susținând activ dezvoltarea comunităților din care provin, unde au rămas părinții, copiii și rudele. Interesul diasporei pentru a contribui la evoluția proceselor economice și sociale din Republica Moldova se manifestă prin inițiative concrete, colaborări transnaționale și implicare activă în proiectele de dezvoltare.

Diaspora este o forță puternică de dezvoltare pentru Republica Moldova. Contribuțiile acesteia sunt variate, de la remitențele financiare, care asigură o sursă stabilă de venituri pentru comunități locale, până la transferul de cunoștințe și know-how în diverse domenii.

Pentru a valorifica acest potențial, este esențial ca autoritățile centrale și locale să colaboreze activ cu diaspora. Această cooperare trebuie să includă consultări, stabilirea unor canale de comunicare eficiente și implicarea diasporei în procesele de planificare și dezvoltare locală.

Pentru a stimula aceste inițiative și a valorifica pe deplin potențialul diasporei, Guvernul Republicii Moldova a lansat Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”. Implementat de Cancelaria de Stat, prin intermediul Biroului relații cu diaspora, acest program mobilizează resursele umane și financiare ale diasporei în scopul dezvoltării socio-economice locale a Republicii Moldova.

Programul oferă autorităților publice locale instrumente pentru a colabora direct cu asociațiile diasporei, asociațiile de bășinași, grupurile de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți în țară, pentru implementarea de proiecte comune în localitățile din Republica Moldova, cu susținerea financiară din partea Guvernului și a altor parteneri.

2.2. Compartimentul III „Obiectivele specifice” se completează cu pct.4 cu următorul conținut: „promovarea transferului de cunoștințe și bune practici din diaspora către comunitățile locale prin inițiative de mentorat, training-uri și parteneriate pentru dezvoltare.

2.3. Compartimentul VII „Implementarea, monitorizarea și promovarea programului”,

2.3.1. se completează alineatul 2 cu următorul conținut: „Cancelaria de Stat prin intermediul Biroului relații cu diaspora poate iniția lansarea concursului de colectare a propunerilor de proiecte odată cu aprobarea Legii bugetului de stat.”

2.3.2. alineatul 4 va avea următorul conținut: „Implicarea diasporei în identificarea, finanțarea și implementarea proiectului este un criteriu determinant în selectarea proiectelor”

2.4. Compartimentul VIII „Acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru implementarea programului”

2.4.1 Etapa I, alineatul 2 va avea următorul conținut „Dosarul complet va fi expediat electronic, la adresa: brd@gov.md. Anexele solicitate conform Regulamentului vor fi semnate după specificările indicate în anexa nr.2 Compartimentul II „Modul de prezentare a propunerilor de proiect” pct.3.

Biroul relații cu diaspora va informa solicitanții cu privire la rezultatele evaluării la etapa de preselecție:

- 1) acceptarea dosarelor și transmiterea lor spre examinare Comitetului;
- 2) solicitarea clarificărilor;
- 3) respingerea dosarelor, cu indicarea motivelor.

2.4.2. se exclude formularea: „În cazul acceptării proiectului în urma preselecției, solicitantul este obligat să prezinte toate documentele în original sau cu mențiunea „corespunde originalului”

2.4.3. Etapa II -a „Aprobarea și finanțarea proiectelor” alineatul 6 va avea următorul conținut: ”Domeniile eligibile pentru finanțarea activităților din Program sânt:

1. infrastructură (drumuri, școli, grădinițe, case/centre de cultură, zone de odihnă);
2. protecția mediului (prevenirea poluării mediului înconjurător, managementul deșeurilor);
3. economia (dezvoltarea regiunii, investiții);
4. eficiența energetică (panouri solare, iluminare stradală, izolare termică);
5. cultura (patrimoniu și identitate națională, dezvoltarea turismului rural, expoziții și festivaluri);
6. educația (programe pentru copii, instrumente digitale în educație, sport, transfer de cunoștințe și know-how, tabere de vară);
7. protecția socială și incluziune (centre medicale, centre sociale, cantine sociale, susținerea dezvoltării de întreprinderi sociale în zonele rurale axate pe integrarea grupurilor vulnerabile în societate și economie, inclusiv refugiați, tineri și bătrâni).

2.4.4. Etapa III „Monitorizarea și evaluarea Programului și a proiectelor implementate”, alineatul 1 va avea următorul conținut: „Beneficiarii programului vor prezenta în adresa Biroului relații cu diaspora rapoarte narrative și financiare intermediare și finale de monitorizare și evaluare a implementării proiectelor de dezvoltare locală.

Biroul relații cu diaspora va prezenta Comitetului de evaluare și supraveghere a proiectelor și Ministerului Finanțelor până la data de 1 martie a anului următor Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește “DAR 1+3 ”;

2.5. Compartimentul IX „Evaluarea impactului implementării programului”

va avea următorul conținut: Impactul implementării Programului se va evalua în baza indicatorilor care reflectă progresul și rezultatele proiectelor finanțate în raport cu obiectivele stabilite și vor fi utilizați pentru a măsura performanța, sustenabilitatea și efectul socio-economic al acestora. Datele colectate vor fi incluse în rapoarte anuale de monitorizare și evaluare, care vor fi utilizate pentru a îmbunătăți programul în edițiile ulterioare. Rezultatele și impactul proiectelor vor fi diseminate prin intermediul platformelor online și a rețelelor sociale ale Biroului relații cu diaspora. Programul va fi evaluat în baza următorilor indicatori:

- 1) volumul investițiilor atrase în dezvoltarea locală finanțate, pe tipuri: clădiri renovate, centre create, servicii inovative, reparații drumuri, iluminare stradală etc.;
- 2) ponderea investițiilor atrase din diasporă în totalul investițiilor pentru localitate în cadrul prezentului Program, în anul de referință;
- 3) numărul locurilor de muncă temporare/permanente nou-create;
- 4) alți indicatori de monitorizare-evaluare

3. În anexa nr. 2

3.1. Compartimentul II „Modul de prezentare a propunerilor de proiect”

pct.3 va avea următorul conținut: „Pentru a participa la Program, autoritățile publice locale prezintă Cancelariei de Stat (Biroul relații cu diaspora) următoarele documente:

- 1) fișa de verificare;
- 2) formularul tipizat de aplicare pentru finanțare pentru propunerea de proiect de dezvoltare locală, care conține: descrierea generală, scopul și obiectivele proiectului, planul de acțiuni, rezultatele scontate, beneficiarii, termenele de realizare, bugetul, indicatorii de evaluare (inclusiv potențialele riscuri), impactul și durabilitatea proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 3) angajamentul autorității publice locale privind aplicarea la program, care va garanta inclusiv și plata contribuției acesteia pentru proiect (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 4) decizia consiliului local privind aprobarea contribuției din bugetul APL (va fi prezentată după selectarea proiectului depus de către Comitet);
- 5) bugetul detaliat al proiectului (semnat electronic de către reprezentantul autorității publice locale);
- 6) planul de acțiuni privind implementarea proiectului, pe luni, ce va conține, inclusiv, activități de comunicare și implicare a diasporei în implementarea proiectului local (semnat olograf de către reprezentantul APL, cu aplicarea ștampilei instituției și a mențiunii corespunde originalului);
- 7) devizul de cheltuieli ce redă evaluarea anticipată și amănunțită a cheltuielilor necesare pentru executarea unor lucrări proiectate (semnat olograf de către reprezentantul APL);

- 8) extrasul din registrul bunurilor imobile pentru aplicantul lider care înaintează proiect ce ține de reparația/renovarea unui imobil din localitate (după caz);
- 9) procesul-verbal și lista participanților la prioritizarea și validarea propunerii de proiect de către APL, asociația de băștinași, grupul local de inițiativă (semnat olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului);
- 10) rezultatele și dovada prioritizării și validării ideii de proiect de către diasporă pe rețelele de socializare și alte mijloace (semnat olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului);
- 11) acordurile de parteneriat sau dovada de susținere financiară a proiectului (scrisori de intenție, contracte) cu partenerii de dezvoltare/donatorii (semnat de către partener și confirmată de către APL prin semnătură, ștampilă și mențiunii corespunde originalului);
- 12) scrisoarea care confirmă angajamentul de colectare a contribuției din partea diasporei semnată de persoană responsabilă din cadrul autorității publice locale, asociația de băștinași sau asociație a diasporei (semnată olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și cu mențiunea corespunde originalului);
- 13) certificatul/decizia de înregistrare și statutul asociației de băștinași/asociației diasporei;
- 14) declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor furnizate de persoana responsabilă (primar) din cadrul autorităților publice locale precum și declarația privind lipsa altor proiecte sau investiții pe același obiect sau privind înaintarea aceluiași proiect pentru finanțare din alte surse prevăzute conform legislației (semnată olograf de către reprezentantul APL cu aplicarea ștampilei și a mențiunii corespunde originalului)

3.2. Compartimentul III „Evaluarea și aprobarea proiectelor”

3.2.1. pct.7 subpunctul 1) după cuvintele „specificul proiectului” se completează cu textul „care urmează a fi transmise de către aplicant timp de 10 zile de la solicitare”.

3.2.2 pct.8 va avea următorul conținut:

Proiectele vor fi evaluate în baza următoareii grile de evaluare:

	Criterii	Punctaj maxim
1.	Relevanța proiectului (descrierea clară a problemei prin prisma necesităților populației locale și a diasporei; descrierea în ce măsură proiectul va contribui la soluționarea problemei abordate; corespunderea cu obiectivele și prioritățile de dezvoltare locală; contribuția proiectului la dezvoltarea generală a localității)	20
2.	Gradul de implicare al diasporei în procesul de inițiere, promovare și implementare a proiectului (modalitatea de consultare și prioritizare	30

	a proiectului cu populația locală și cu diaspora; modalitatea de asigurare a participării diasporei în implementarea și cofinanțarea proiectului; implicarea diasporei în monitorizarea implementării și în evaluarea rezultatelor proiectului)	
3.	Complexitatea descrierii conținutului propunerii de proiect și argumentării conform cerințelor stabilite în prezentul Regulament (descrierea scopului și obiectivului proiectului; descrierea activităților specifice prevăzute pentru implementarea proiectului; acțiunile întreprinse pentru informarea populației și a partenerilor; managementul proiectului)	15
4.	Experiența anterioară de implementare a inițiativelor de dezvoltare locală, în parteneriat cu migranții și diaspora	10
5.	Sustenabilitatea și impactul socioeconomic al proiectului (descrierea rezultatelor atât cantitative cât și calitative pentru beneficiari în urma implementării proiectului; numărul beneficiarilor proiectului și rolul acestora; sustenabilitatea financiară și socială după implementarea proiectului; gestionarea rezultatelor proiectului după finalizarea finanțării)	25
TOTAL		100

3.3. Compartimentul IV „Organizarea activității comitetului de evaluare și supraveghere”

3.3.1. pct.12 cifra „9” se substituie cu cifra „7”

3.3.2 pct. 13, va avea următorul conținut:

„Atribuțiile de președinte al Comitetului sînt executate de către secretarul de stat al Guvernului, cele de secretariat - de către șeful Biroului relații cu diaspora.”

3.3.3. pct. 15 cifra „7” se substituie cu cifra „5”

3.3.4. pct. 16 va avea următorul conținut:

„În caz de imposibilitate obiectivă a participării unui membru permanent la ședințele Comitetului, conducătorul autorității desemnează, un membru supleant cu drept de vot.

În caz de conflict de interes al unui membru permanent cu unul sau mai mulți aplicanți în cadrul Programului, conducătorul autorității publice desemnează un membru supleant cu drept de vot doar pentru aplicantul/aplicanții în raport cu care este conflictul de interes.”

3.4. Compartimentul V „Finanțarea proiectelor”

3.4.1 pct. 18 va avea următorul conținut „Repartizarea mijloacelor financiare se aprobă prin Hotărâre de Guvern avînd la bază punctajul acordat de membrii Comitetului.”

3.4.2 pct.19 cifra „300 mii lei” se substituie cu cifra „400 mii lei”

3.4.3 pct. 20 cifra „250 mii lei” se substituie cu cifra „350 mii lei”

3.4.4 pct. 22 se completează cu următorul conținut: „Resursele financiare alocate din bugetul de stat vor fi valorificate până la 30 decembrie al anului în curs”.”

3.4.5 pct. 23 se completează cu următorul conținut: „În cadrul programului se admit donații de materiale sau obiecte din partea partenerilor programului (parteneri de dezvoltare/donatori, asociații ale diasporei, asociații de băștinași, grupuri de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți). Autoritatea publică locală va prezenta în acest sens documente confirmative aprobate de legislația în vigoare”.

3.4.6 pct. 26 va avea următorul conținut: „Dacă bugetul proiectului va fi mai mic decât cel aprobat prin Hotărârea de Guvern, beneficiarul este obligat să informeze Biroul relații cu diaspora și Ministerul Finanțelor și să solicite finanțare de la bugetul de stat conform pct.20 al prezentei hotărâri. În caz contrar beneficiarii vor fi obligați să restituie, până la finele anului bugetar, diferența de sumă la bugetul de stat.”

3.4.7 se completează cu pct.27 care va avea următorul conținut „Mijloacele financiare alocate din bugetul de stat nu sunt scutite de plata TVA și trebuie gestionate în conformitate cu legislația fiscală în vigoare.

3.5. Compartimentul VI „Evidența și controlul utilizării mijloacelor financiare

3.5.1. pct.27 subpunctul.3 va avea următorul conținut: „prezentarea rapoartelor narative și financiare intermediare și finale de monitorizare și evaluare a implementării proiectelor de dezvoltare locală, cu anexarea în copie a documentelor financiare confirmative.

4. Anexa nr. 3

4.1. va avea următorul conținut: Componenta Comitetului de evaluare și supraveghere al proiectelor în cadrul Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”:

Secretar de Stat al Guvernului - Președinte al Comitetului

Secretar de stat al Ministerului Finanțelor

Secretar de stat al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Șef al Biroului relații cu diaspora – secretar al Comitetului.

Consultant principal, Biroul relații cu diaspora

Reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova

Reprezentant al partenerilor de dezvoltare/donatorilor

5. Se completează cu Anexa nr.4 „Raportul anual privind realizarea Programului Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3”

PRIM-MINISTRU

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

VICTORIA BELOUS

